

**ΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

**Χωροθέτηση, σχεδιασμός και λειτουργία
ΧΥΤΑ**

ΠΕΤΑΛΑ ΜΑΡΙΑ
Χημικός Μηχανικός, MSc, PhD

- Εισαγωγή στη διαχείριση στερεών αποβλήτων
- Συλλογή στερεών αποβλήτων
- Εισαγωγή στην επεξεργασία στερεών αποβλήτων
- Χωροθέτηση ΧΥΤΑ

Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Περιλαμβάνει.....

- ☑ βελτιστοποίηση του συστήματος συλλογής
- ☑ περιορισμό της παραγωγής αποβλήτων
- ☑ διαλογή στην πηγή
- ☑ ανακύκλωση των διαχωρισθέντων υλικών
- ☑ εφαρμογή συστημάτων μεταφόρτωσης για την αύξηση της οικονομικής αποδοτικότητας του συστήματος
- ☑ χρήση μεθόδων επεξεργασίας με στόχο την ενεργειακή αξιοποίηση
- ☑ επαναχρησιμοποίηση των υλικών και τη διάθεση του τελικού υπολείμματος

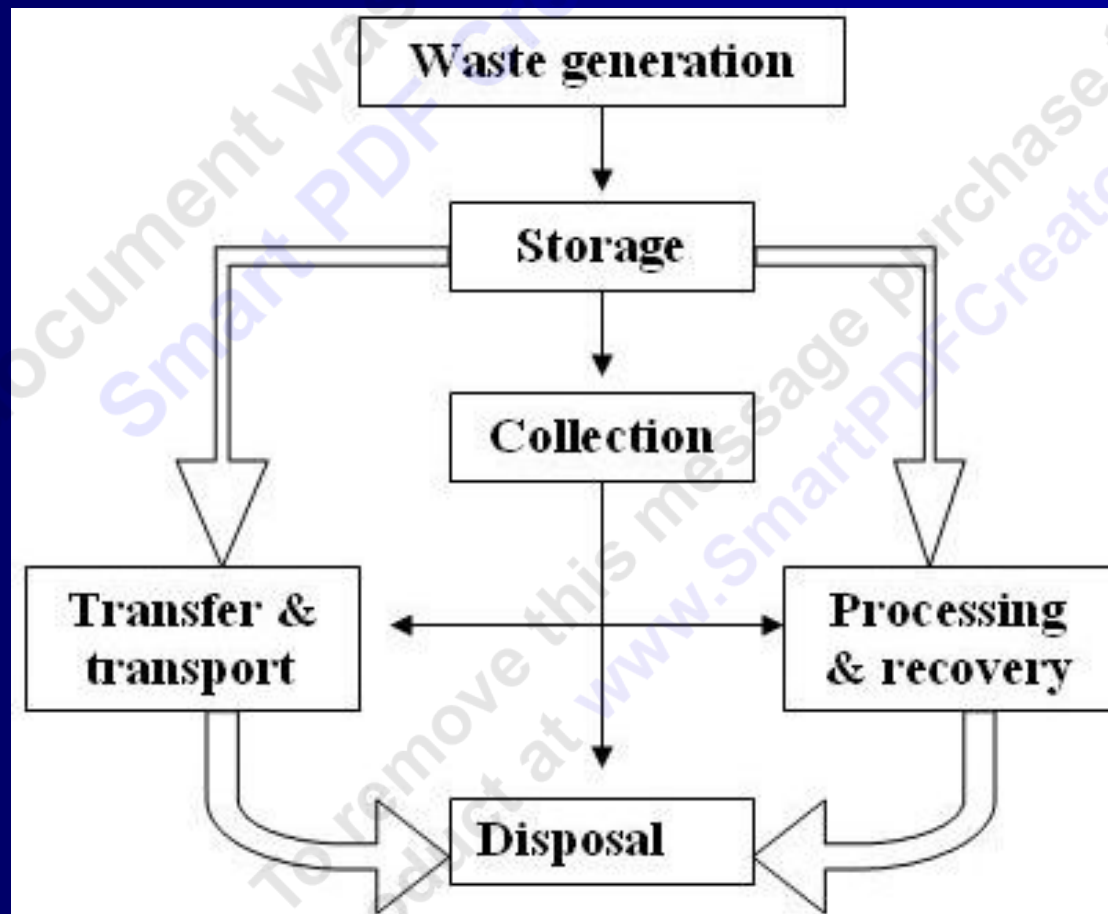
Διαχείριση στερεών αποβλήτων

..... Λαμβάνοντας υπόψη.....

- προστασία της δημόσιας υγείας
- οικονομία της περιοχής
- δυνατότητες της μηχανικής
- αισθητική
- περιβάλλον
- τοπική κοινωνία

Διεπιστημονική προσέγγιση: σχεδιασμός σε οικονομικό, νομικό, πολιτικό, κοινωνιολογικό, δημογραφικό, τεχνολογικό επίπεδο

Διαχείριση στερεών αποβλήτων

☑ Παραγωγή αποβλήτων

- δεν περιλαμβάνεται σε νομοθετικές ρυθμίσεις
- ελέγχεται δύσκολα
- κοινωνική ευαισθητοποίηση

☑ Διαλογή, αποθήκευση και επεξεργασία στην πηγή

- βέλτιστη τακτική για την ανάκτηση των υλικών
- αποθήκευση στην πηγή: ανεπιθύμητη
- κομποστοποίηση

☑ Συλλογή και μεταβίβαση σε χώρους επεξεργασίας

- κόστος υψηλότερο από το κόστος διάθεσης
- οργανώνεται από το δήμο (απευθείας ή με εργολαβίες)
- ιδιωτική πρωτοβουλία

☑ Διαχωρισμός, επεξεργασία, τροποποίηση

- κόσκινα
- διαχωρισμός με το χέρι
- τεμαχισμός
- μαγνήτες
- συμπίεση
- καύση σε συνδυασμό με ανάκτηση ενέργειας
- κομποστοποίηση

☑ Μεταφορά

- μεταφορά των αποβλήτων από τα μικρά οχήματα συλλογής σε μεγαλύτερα οχήματα μεταφοράς
- μεταφορά σε μεγάλες συνήθως αποστάσεις για την εναπόθεση ή την επεξεργασία τους

☑ Διάθεση

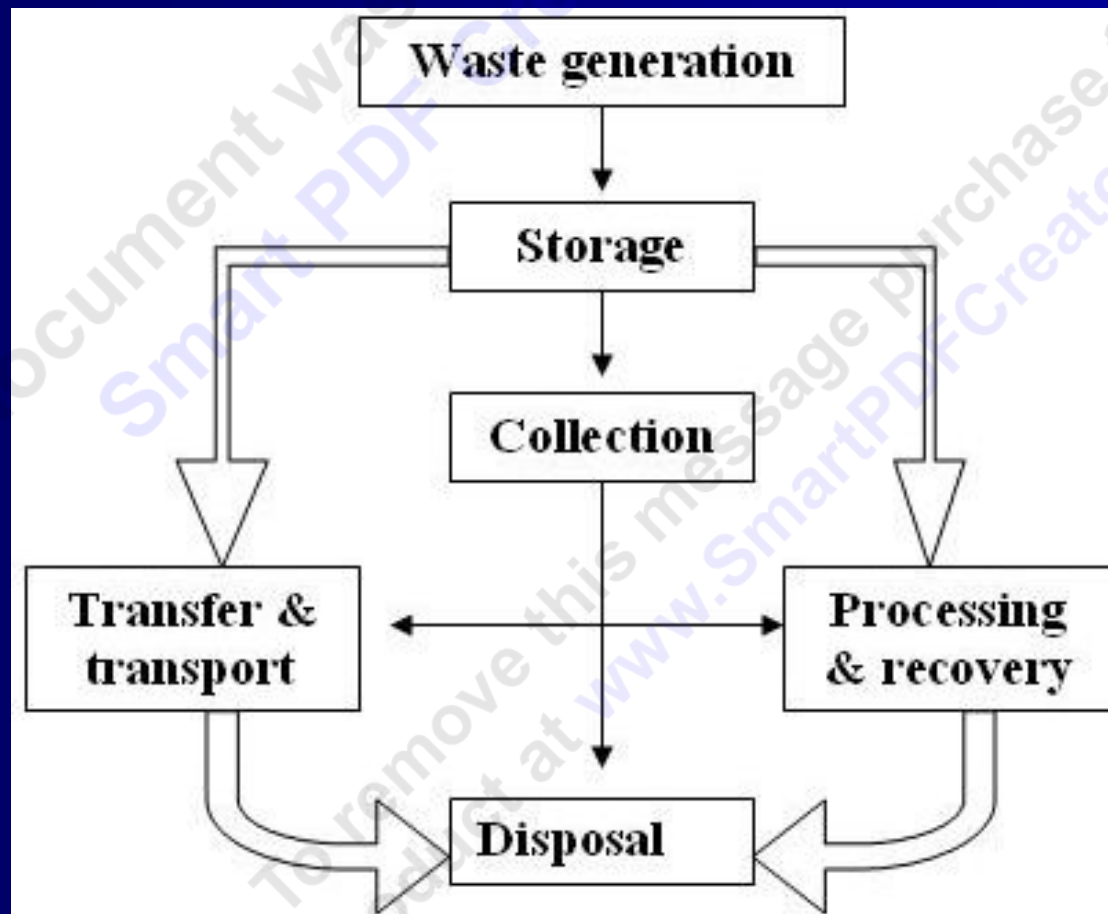
- συνήθως ΧΥΤΑ ή ΧΑΔΑ

Landfill soil protection

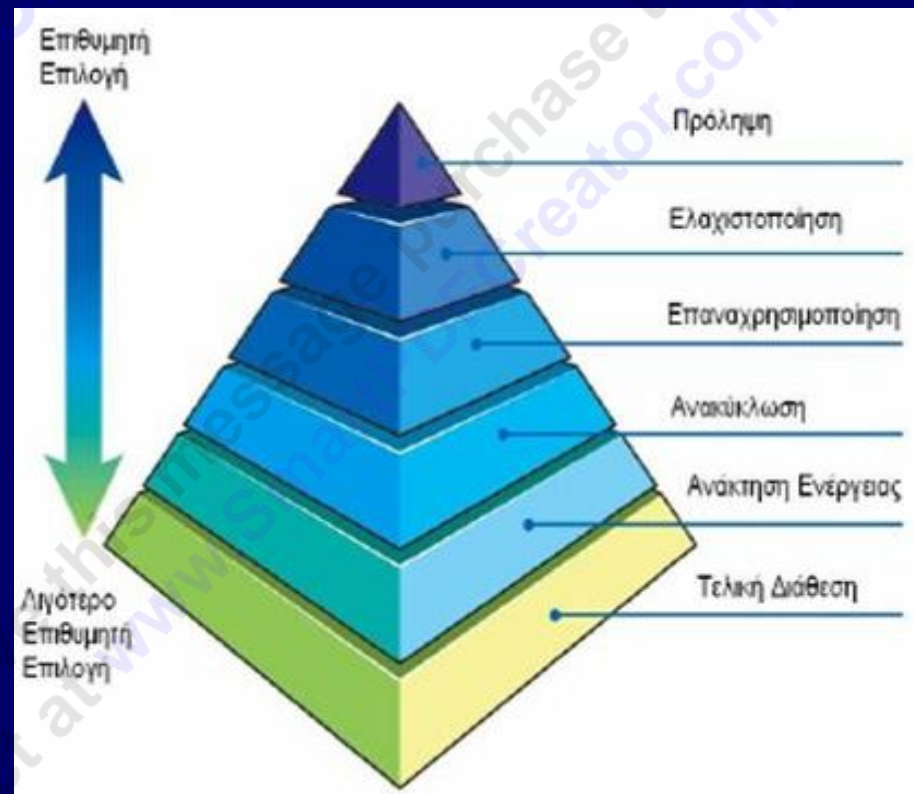
Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Περιβαλλοντική πολιτική για τα απόβλητα Ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων

Ιεράρχηση επιλογών διαχείρισης στερεών αποβλήτων

1. Πρόληψη – μείωση ποσότητας απορριμμάτων
2. Ανάκτηση υλικών με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση ή/και την ανακύκλωση τους
3. Ανάκτηση ενέργειας
4. Τελική διάθεση (ταφή υπολειμμάτων)

Συλλογή στερεών αποβλήτων

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

- Υψηλό κόστος
- Σημαντικότερα προβλήματα
  - Διαμόρφωση κατοικιών, θέση κάδων, καταπάτησεις
  - Κυκλοφοριακή συμφόρηση
  - Υποδομές, μορφολογία εδάφους
  - Απουσία συστηματικών μεθόδων (κυρίως σε περιπτώσεις παραγωγής μεγάλων ποσοτήτων στερεών αποβλήτων, π.χ. λαϊκές αγορές)

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

- Συλλογή σε τελείως κλειστά δοχεία ή κυλιόμενους κάδους
- Συλλογή με αντικατάσταση κάδων
  - ✓ Χειρωνακτική
  - ✓ Ημιαυτόματη
  - ✓ Αυτόματη (μπροστινή φόρτωση)

Συλλογή στερεών αποβλήτων

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Εκτίμηση κόστους συλλογής

- Συνολικός αριθμός εξυπηρετούμενων καταναλωτών
- Υπολογισμός κάδων
- Αριθμός στάσεων/ ημέρα/ οδό
- Εργατικό δυναμικό
- Απαιτούμενος εξοπλισμός
- Λειτουργικά κόστη (κόστη συντήρησης)
- Υπολογισμοί κόστους μεταφοράς

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Κόστος συλλογής

- Κεφάλαια (αποσβέσεις αγοράς εξοπλισμού, χώροι στάθμευσης, διοικητικών υπηρεσιών)
- Κόστος συντήρησης
- Εργατικό δυναμικό (εποχιακοί υπάλληλοι)
- Διοικητικές υπηρεσίες
- Ασφάλεια προσωπικού, εξοπλισμού
- Λοιπά έξοδα

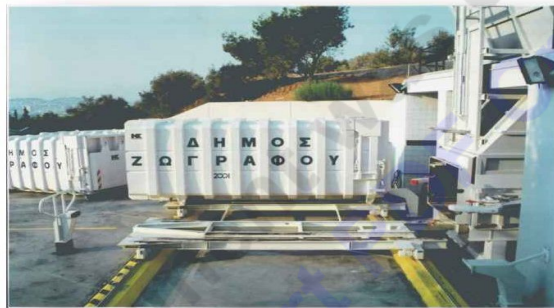

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα συλλογής

- Σημεία συλλογής
- Συχνότητα
- Τύπος στερεών αποβλήτων
- Τύπος κάδων
- Αυτοματοποίηση
- Συνθήκες κυκλοφορίας
- Καιρικές συνθήκες

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Σταθμοί Μεταφόρτωσης

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Σταθμοί Μεταφόρτωσης

Εργασίες μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής σε άλλα μέσα συγκέντρωσής τους, προκειμένου στη συνέχεια να μεταφερθούν προς περαιτέρω διαχείριση.

- Μείωση δαπανών για απορριμματοφόρα
- Αύξηση παραγωγικότητας προσωπικού συλλογής
- Μείωση λειτουργικών εξόδων
- Μερική επεξεργασία και ανάκτηση υλικών
- Αποστάσεις μεταφοράς σε χώρο διάθεσης >20 km
- Λιγότερα απορριμματοφόρα στους χώρους διάθεσης

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Σταθμοί Μεταφόρτωσης

- Τύπος (σταθερός, κινητός)
- Μέγεθος
- Τρόπος συμπίεσης (πρέσσα, υπερσυμπίεση)
- Επίπεδα φόρτωσης
- Επεξεργασία

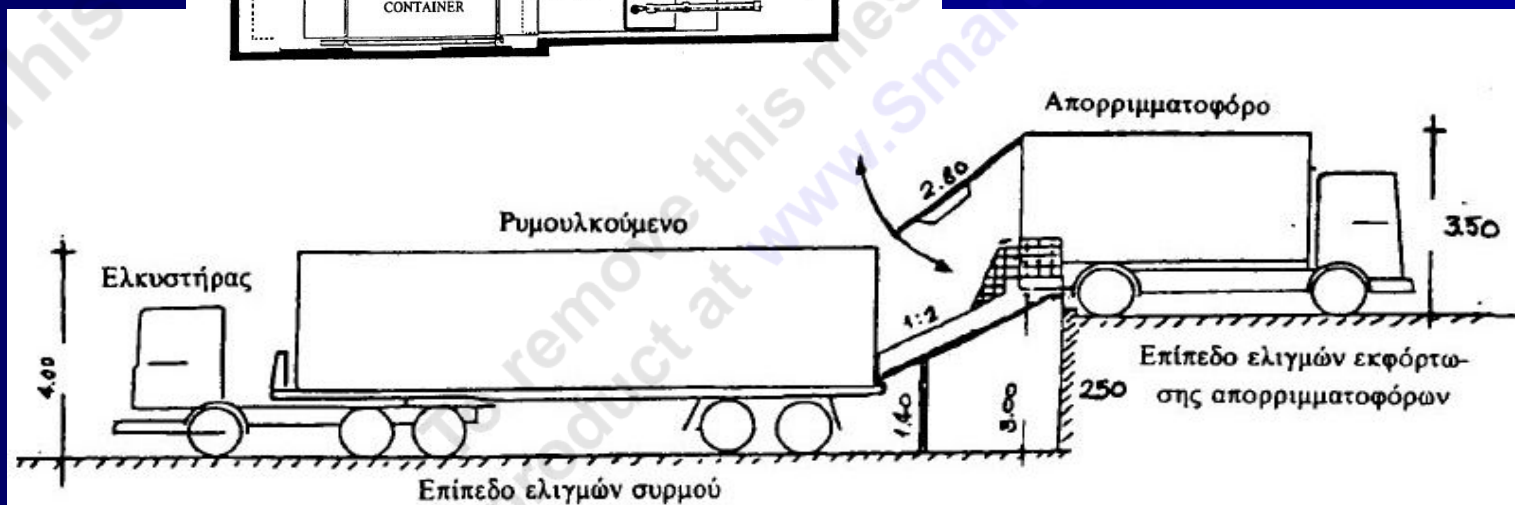
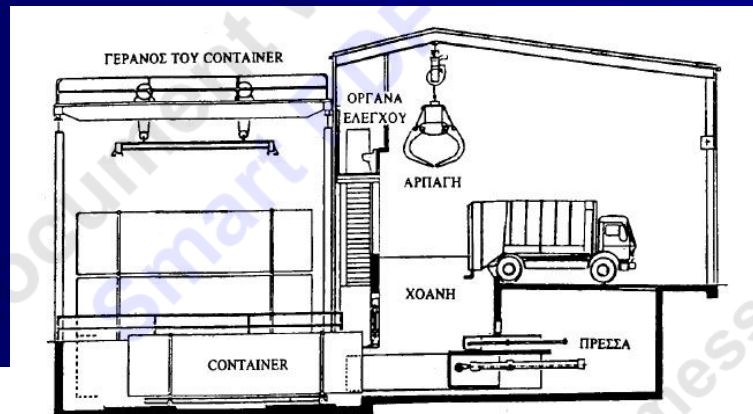
Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Σταθμοί Μεταφόρτωσης

Α) δυναμικότητα υποδοχής και μεταφόρτωσης	<ul style="list-style-type: none"> • 60-150 τόν/ημ (μικρής δυναμικότητας ΣΜΑ) • 150-500 τόν/ημ (μέσης δυναμικότητας ΣΜΑ) • 500-3000 τόν/ημ (υψηλής δυναμικότητας ΣΜΑ)
Β) μέθοδος συμπίεσης	<ul style="list-style-type: none"> • χωρίς συμπίεση • χαμηλή συμπίεση (1:3) • υψηλή συμπίεση (>1:3)
Γ) πάγιες εγκαταστάσεις	<ul style="list-style-type: none"> • σταθερός (οι διεργασίες συσκευασίας διενεργούνται σε πάγιες κτιριακές υποδομές) • κινητός (οι διεργασίες συσκευασίας λαμβάνουν χώρα σε φορτηγό όχημα ή συνδυασμό οχημάτων που φέρει κατάλληλο εξοπλισμό χωρίς μεσολάβηση πάγιων εγκαταστάσεων συμπίεσης)

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Σταθμοί Μεταφόρτωσης

Συλλογή/ Μεταφορά στερεών αποβλήτων

Σταθμοί Μεταφόρτωσης / Μηχανική Επεξεργασία

- Τεμαχισμός
- Δεματοποίηση
- Διαχωρισμός ανακυκλώσιμων υλικών

Μέθοδοι διάθεσης των στερεών μη επικίνδυνων αποβλήτων

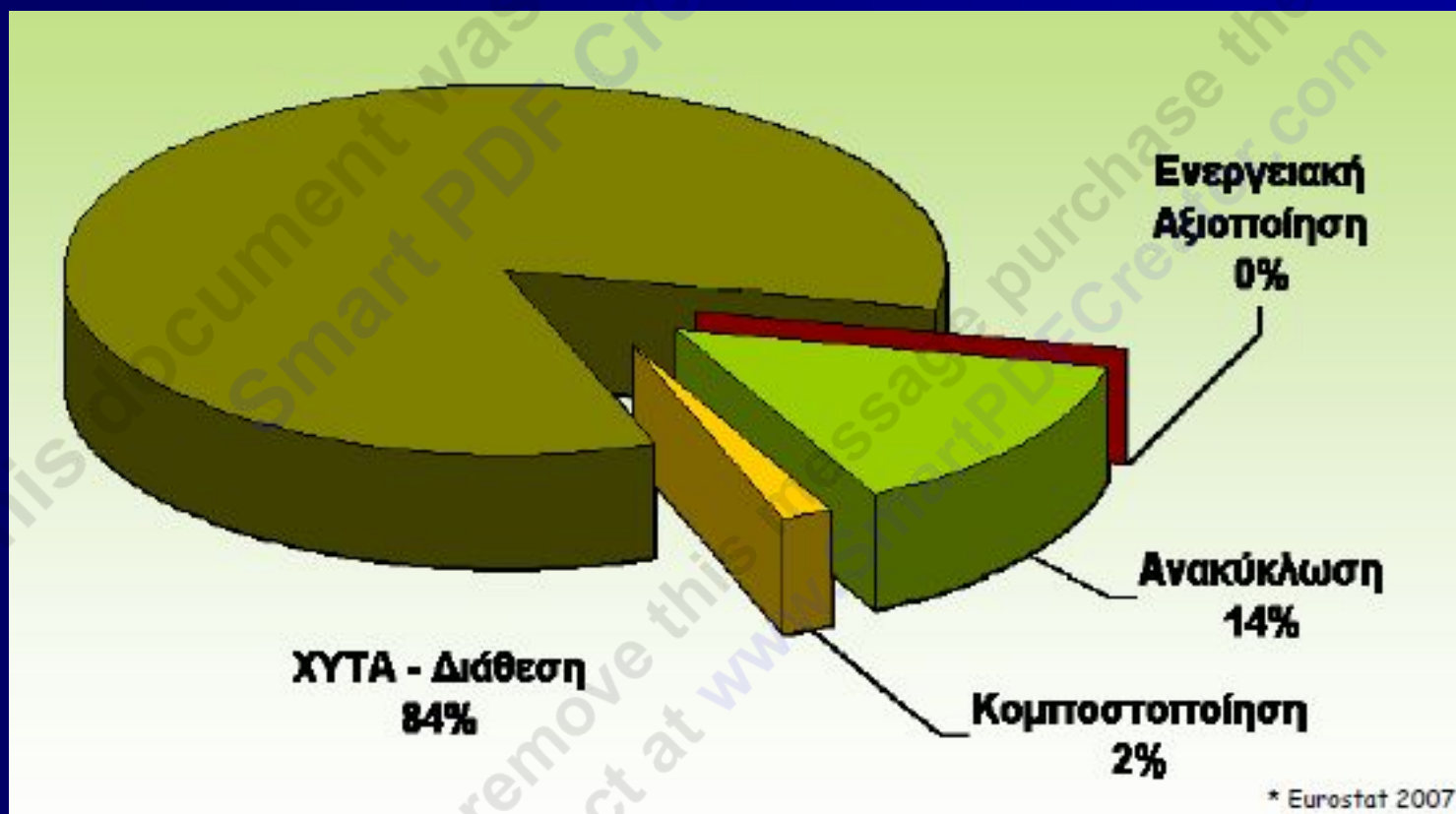

Μέθοδοι διάθεσης των στερεών μη επικίνδυνων αποβλήτων

- ελεγχόμενη εναπόθεση
- υγειονομική ταφή
- θερμική επεξεργασία
- μηχανική διαλογή των απορριμμάτων
- κομποστοποίηση

ΜΕΘΟΔΟΣ	ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ/ΑΡΧΗ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ
1. Διαχωρισμός	Ανακύκλωση	Αστικά απορρίμματα
2. Υγειονομική ταφή	Ελεγχόμενη εναπόθεση	Αστικά απορρίμματα
3. Λιπασματοποίηση, σταθεροποίηση	Διάσπαση πριν την αποσύνθεση	Λάσπες βιολογικών καθαρισμών, γεωργικά και αστικά απόβλητα
4. Καύση και αποτέφρωση	Διάσπαση και εναπόθεση	Όλοι οι τύποι αποβλήτων
5. Πυρόλυση	Ανακύκλωση, παραενέργεια, αποσύνθεση	Αστικά απορρίμματα
6. Κατακρίμνηση και φιλτράρισμα	Εναπόθεση και ανακύκλωση	Βιομηχανικά απόβλητα
7. Χημική		Τοξικά στερεά

Διάθεση στερεών αποβλήτων στην Ελλάδα

ΧΥΤΑ

Υγειονομική Ταφή είναι η μέθοδος της ελεγχόμενης και οργανωμένης διάθεσης των αποβλήτων στο έδαφος, στους χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων (ΧΥΤΑ).

ΧΑΔΑ ΧΥΤΑ ΧΥΤΥ

ΧΥΤΑ

Δέχεται:

- Οικιακά απορρίμματα
- Τέφρες και σκωρίες (προϋπόθεση συγκέντρωση μετάλλων)
- Σταθεροποιημένη ιλύ από ΕΕΑΛ
- Σταθεροποιημένη ιλύ από εγκαταστάσεις επεξεργασίας νερού

Δεν γίνονται δεκτά:

- τα υγρά απόβλητα·
- τα εύφλεκτα απόβλητα·
- τα εκρηκτικά ή οξειδωτικά απόβλητα·
- τα μολυσματικά νοσοκομειακά ή κλινικά απόβλητα·
- τα χρησιμοποιημένα ελαστικά, εκτός εξαιρέσεων·

ΧΥΤΑ

Χορήγηση άδειας:

- στοιχεία ταυτότητας του αιτούντος και του φορέα εκμετάλλευσης
- περιγραφή των τύπων και της συνολικής ποσότητας των αποβλήτων που πρόκειται να αποτεθούν·
- χωρητικότητα του χώρου ταφής·
- περιγραφή του χώρου·
- προτεινόμενες μεθόδους πρόληψης ή καταπολέμησης της ρύπανσης·
- σχέδιο λειτουργίας, παρακολούθησης και ελέγχου·
- σχέδιο διαδικασίας παύσης της λειτουργίας και μετέπειτα φροντίδας·
- χρηματικές εγγυήσεις που παρέχει ο αιτών·
- μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αν απαιτείται σύμφωνα με την οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον

ΧΥΤΑ

Πλεονεκτήματα:

- i. Οικονομική μέθοδος
- ii. Χαμηλή επένδυση
- iii. Πλήρης μέθοδος (χωρίς υπολείμματα)
- iv. Ευελιξία
- v. Αποκατάσταση ΧΥΤΑ
- vi. Χρήση μεθανίου ως καύσιμο

ΧΥΤΑ

Μειονεκτήματα:

- A) Χωροθέτηση ΧΥΤΑ
- B) Μεταφορά απορριμμάτων
- Γ) Συνεχής φροντίδα
- Δ) Κοινωνική αποδοχή
- Ε) Παραγωγή υγρών αποβλήτων
  - Ρύπανση υπόγειου υδροφορέα
- Ζ) Έκλυση βιοαερίου
  - Εκρήξεις, πυρκαγιές
  - Φαινόμενο θερμοκηπίου

ΧΥΤΑ

Παράμετροι χωροθέτησης:

- A) Προστασία ανθρώπινης υγείας
- B) Προστασία περιβάλλοντος
- Γ) Οικονομικοί παράμετροι
- Δ) Κοινωνικοί παράμετροι

ΧΥΤΑ

Παράμετροι χωροθέτησης:

- A) Περιοχή ελεύθερη από νερό
- B) Κοντά στο πολεοδομικό συγκρότημα
- Γ) Περιοχή υδρογεωλογικά αποδεκτή
- Δ) Απόσταση τουλάχιστον 500m από το πλησιέστερο σπίτι
- E) Ικανοποιητική προσπελασιμότητα
- Z) Έλεγχος χρήσης γης
- H) Αποκλεισμός περιοχών
  - αρχαιολογικού ενδιαφέροντος
  - ιδιαίτερου φυσικού κάλλους
  - κοντά σε αεροδρόμια

ΧΥΤΑ

Πρόβλημα χωροθέτησης: ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ

- Επιλογή κριτηρίων αξιολόγησης (επιλογή του συντελεστή αξίας του)
- Βαθμολόγηση των χαρακτηριστικών του προς αξιολόγηση χώρου

~~ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ~~

ΧΥΤΑ

Κριτήρια επιλογής ΧΥΤΑ

- Γεωτεχνικά
  - Διαπερατότητα
  - Ευστάθεια εδάφους
- Γεωλογικά – υδρογεωλογικά
  - Επιφανειακή απορροή
  - Σπουδαιότητα υπογείων νερών
- Τοπογραφικά
  - Μέγιστη κλίση 15-20%
- Χωροταξικά
  - Χρήσεις γης
- Περιβαλλοντικά
- Λειτουργικά

<i>Περιοριστικός παράγοντας</i>	<i>Αποκλεισμός ή σοβαρός περιορισμός</i>	<i>Μέτριος περιορισμός</i>	<i>Καθόλου ή μικρός περιορισμός</i>
Κλίση πρανών	>15%	3-15%	< 3%
Επιφανειακές αποθέσεις	Καθαρό αμμοχάλικο οργανική άργιλος	Αμμοχάλικο αναμειγμένο με ιλύ, πάχους <15 m	Ιλύες, άργιλοι
Βάθος υποβάθρου	< 3,5 m	3,5-15 m	> 15 m
Πέτρωμα υποβάθρου	Καρστικά ανθρακικά πετρώματα	Ψαμμίτες ασβεστιτικοί χονδρόκοκκοι	
Πάχος ακόρεστης ζώνης	< 3,5 m	3,5- 7,5 m	> 7,5 m
Απόσταση από:			
-Περιοχή υδροληψίας	< 15m	15-350 m	> 350 m
-Οριο πλημμύρας κοιλιάδας	100 m	100-350 m	>350 m
-Υδρόρευμα	100 m	100-350 m	>350 m
-Λίμνη	<350 m	-	>350 m
-Οδικό δίκτυο	<350 m	-	>350 m
-Υγροβιότοπος	<15 m	-	-
-Αεροδρόμια	≤3.000 m ή 1500 m	-	-

ΧΥΤΑ/ Αξιολόγηση κριτηρίων επιλεξιμότητας

a/a	Ειδικό βάρος ομάδας κριτηρίων (%)	Κριτήρια επιλεξιμότητας ΧΥΤΑ		Ειδικό βάρος κριτηρίου στην ομάδα (%)	Ειδικό βάρος κριτηρίου στο σύνολο (%)
1	30	Κριτήρια Λειτουργικότητας	Κλιματικές συνθήκες	10	3,0
2			Χωρητικότητα	25	7,5
3			Απορροή-Συλλογή ομβρίων υδάτων	10	3,0
4			Πρόσληψη υλικού επικάλυψης	10	3,0
5			Ευχέρεια απόκτησης του χώρου	25	7,5
6			Κεντροβαρικότητα	20	6,0
7			Απόσταση από οικισμούς και απόκρυψη	40	10,0
8	25	Κριτήρια Χωροταξίας	Επιδράσεις σε τουριστικές περιοχές χώρους αναψυχής, πολιτιστικές δραστηριότητες	30	7,5
9			Επιδράσεις στην οικονομική δραστηριότητα (γεωργία, κτηνοτροφία, βιομηχανία)	25	6,25
10			Παρακαμψήρια προσπέλαση	5	1,25
11	30	Κριτήρια Περιβαλλοντικής Προστασίας	Μορφολογία χώρου	20	6,0
12			Επίδραση στο φυσικό «μικρό» τοπίο	10	3,0
13			Επιπτώσεις στα ζώα και τα φυτά	5	1,5
14			Φυσική προστασία υπόγειων νερών	40	12,0
15			Ανεμοί-Οσμές-Αέριοι Ρύποι	10	3,0
16	15	Κριτήρια Κόστους	Υφιστάμενη κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή	15	4,5
17			Έργα υποδομής	60	9,0
18			Κόστος μεταφοράς	40	6,0